

BUKA MAGUMULO DA:POLA:NA EBE KODAKODA TABONO MAGUMU TANALOLA

A:da:me (Luk 3.38; Lom 5.14; 1 Kol 15.22,45; 1 Tim 2.13-14; Yud 1.14)

A:da:meko ebe Godote dosiyodiliya ebe dopo lumagila, ebete ebe damela tuwaeamo osiyodiliya. Me A:da:mete ebeno kamiyale Ibiago, iba:te epo bilibilinomo magumulo dopopima: ediya Godokono totomu tabo dadikamidaliya, iyo, ebe tetene wagilimite mamo pemaigi epo bilibilinomate atumu Godokono iyaiya totomu tabo owakalamiya.

A:ibalayama

A:ibalayamako ebe Yu Epo bilibilinomono ewono nabiwila. Iyalo tetelo Godote ebe aniya, ebete ebeno nabiwino opo atepate oli opo ida:mo ka:toma:, mabu Godote ubi iyatiya ebe ega:walo ebeno walone gudi ibi bilibilinomate ebe oli opolo uwomua: tetelo kilukulionama:. Ebema: A:ibalayamate Godokono tabamo tuduwatate, Godote ebe diyatumiya ebete ebe mulu opamo gito tiya, me tetelo epate ebe opo Isalaela opoma: ka:minaka. Nanitabola, A:ibalayamate ebe opo kawonomono iyaiya duliyomololo eba watatepaonatolo, ebeno a:e uwomuamo eba kunu okolinami.

Godote ebeno nopo A:ibalayamatamo ma kunu iyatiya, ebe ega:walo ebeno walone gudi ibi bilibilinomate Godokono ubi tanalamo nanitabolo da:tudila:onakoma:na:, ebete ibi

Kodakoda Tabono Magumu A:iga ii Kodakoda Tabono Magumu A:iga

ebeno ga:lima gudima: eba ka:la:minalo ibi wadenomamo ba:buiyalatelenamene. A:ibalayamakono kamiyaleno mailo Selatela, iba:te tete geyageyeanomolo gudia:no okolionamiya, wiyasiya A:ibalayamate kadelenomoma: eba eda:nalo, Godokono anoano osiyodilo tanalodo Selate gudu Aisa:keko ebo alaimiya.

A:iga (Gal 4.21-31)

A:igako ebe A:ibalayamakono kamiyale Selakono wiya: woko buwelela. Selate gudu alaimia:no ebete A:igako ebo aniya, ebete A:ibalayamago kapiyama: keda:ma:, ebene ebe gabodo A:igate A:ibalayamakono gudu Isamaelako alaimiya. Wiyasiya dopamo tetelo Godote nani tabo A:ibalayamatamo egiya, ebete ebetamo Selado gudu kikaema:, A:igagodonea:, iyo, ebete ubi ma kunu iyatiya, Selakono gudu Aisa:kekono walone gudi magumudo me opo epono Igilo Mula:dawa Ya:sute me opamo kapowakalama:.

Ebene Selate Aisa:keko alaimite, tete idilo ebete A:igatamo da:dowiya ebe mabuma: ebe iyabaiamo gito alibiya. Ebe tetelo A:igate ebeno gudu Isamaelago tote Sainai Ununomo Damelalo ebo nokolionamiya, ebe damela ebe Godote A:igakono walogabo apune Mosesetamo iyaiya totomu tabo dikameiya ebe atu damelala. Me mabuma: Polote Galesiya bukalo a niyatuanema, A:igako ebe ulima: eda:na. Ma kunu piyate demalagidilona, iba:te Godokono totomu tabo bilibilinomamo eba tudila:onalo Godote ibi ebeno tuputupupima:

Kodakoda Tabono Magumu A:loni iii Kodakoda Tabono Magumu Aisa:ke

ebo keka:la:imene, ebe epo niyaniyala. Iba:te mibo woko magumulo eba ilukulionalo wade tanalo idi Godogodone a:kelawenama:na:, eba kunu wiya: woko buwele A:igate ebeno gudu Isamaelako mabuma: wade tanalo idi kelawiya:.

Wiyasiya Ya:sute kewa olotolowalo dosiyodiliya, piyate ebe tanalo nanitabokobi da:midina, ibino tanalo iyala. Godote ibino nanitabokobi midi tanalodo ibino kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo degebolelaemene ibi kapiya ebeno nani tuputupupima: ebo keka:la:imene.

A:loni (Luk 1.5; Ali 7.40; Yu Epo 5.4; 7.11; 9.4)

A:loniko ebe Libaikono walone gudu idila, me Libaite Ya:ikobokono 12 dubu gudi magumulo idima: eda:nami. Yu epo bilibilinomo magumulo Godote A:loniko ebe lawiya ebete ebetamo kalimagano inamabu ikameodawama: keda:nama:, ega:walo ebe atu tetelo Godote negiya A:lonikono walogabo apune ebeno walone dubu gudi kapiyate ebe atu woko Yu epo mabuma: bosiyodilonakoma:na:.

Me A:loniko ebe Mosesekono naniwila. Yu epate Isipiti opolo mibomibo wiya: wokonomo osiyodilo magumulo eba ilukulionalo, ibi netewate Godokono elawamo ebe opone ibi ebo wagailiya iba:te Ka:inane opamo ka:tolaema:. Me Ka:inane opo ebe Godote dopamo A:ibalayamakono walone guda:tamo nanitabolo ikalaema: degiya ebe opola.

Aisa:ke (Ali 7.8; Lom 9.6-9; Yu Epo 11.9)

Kodakoda Tabono Magumu AisayaivKodakoda Tabono Magumu Ba:baloni Kowo Duliyomolo

Aisa:keko ebe A:ibalayamako ega:walo Selako ibino gudula, Godote ibino nanitabokobi midi mabuma: anoano osiyodilo tanalodo iba:tamo ikalamiya, ebete dopamo tabo nanitabonomolo keba kunu kegiyale eba kunu. Me mabuma: Godokono igilo mula: tanalote me opo epo bilibiliomatamo Aisa:kekono walone gudido piya, iyo, Ya:sute Yu epo magumudo me opamo pawokaliya.

Aisaya (Ma:t 3.3; Ali 8.30; Lom 9.27-29)

Aisayako ebe Godokono woki awakalimipi magumulo wade wokodawanomo idima: eda:nami. Aisayakono walogabo apune Ya:sute pete me opolo eba pokolinalo kebe tanalo bilibiliomatamo ebetamo da:pemaimioma:na:, Godote Aisayado ebe tanalo bilibiliomo dopamo awokalilamenaki.

Ba:baloni Kowo Duliyomolo

Ba:baloni ebe kowo duliyomolonomo idino mailola. Iyalo tetenomolo ebe duliyomolono opo epate Yu epago eba gowelaolo wato kikopu delawiya, ebe mabuma: iba:te Yu epo bilibili-nomo epetapi ibino mulu opamo ebo magataliya, iba:te ebolo 70 ulama magumulo wiya: woko iba:tamo osiyodilolenamiya (Ma:t 1.11-12,17; Ali 7.43).

Awokala Bukalo Yonete Ba:baloni kowo duliyomolo idino tanaloma: gita, ebe Ba:baloni duliyomolo idi ebe ulila, ebe ulite Yoneko tetelo Loma kowo duliyomolono nanitabokobi midia:pino kuba osiyodilole tanalo ebe awokalimita, ega:walo ebe ulite ka:lo a tetelo me opo kawonomolo dilukuliona ebe

[Kodakoda Tabono Magumu Ba:ilamav](#)[Kodakoda Tabono Magumu Da:ibidi](#)

nanitabokobi midia:pi bilibilinomono tanalo atumu ebe kawokalimita (Awo 14.8; 17.5; 18.1-24).

Ba:ilama (2 Pit 2.15; Yud 1.11; Awo 2.14)

Me dubu Ba:ilamagodolo kawo elawonomote nitanami Godokono iyaiya woki tanalo kawokalilamenakoma:, wiyasiya ebe mani kawonomamo eba malagidilonalo tete epetapilo Godotamo tuduwatama: ubia:noma: eda:naki.

Ebema: tete idilo Mowa:ba opo epate Yu epago gowelaoma: eba wagelitalo, ibino kawo elawodubute Ba:ilamatamo tabo ma kunu alibiya, ebete ebetamo pete ebeno ololo apulo Godoko kanama: ebete Yu epo gowela magumulo elawoa:kobi ka:midilima:. Ebene Godote Ba:ilamako naniya, “A:ma: akotoala:,” wiyasiya Ba:ilamate Mowa:ba epono kawo elawodubugodone kawo maninomo nelaemu malagidiliya, ebema: ebete Godokono tabamo tuduwata:no ebeno donoki-goeo unamo okolite ebeno to gabodo gito wagilimiya. Ebe mabuma: Godote ebeno nopodawa ebo nalibiya, ebete gabu tetelo Ba:ilamako kananakapuima:. Ba:ilamate Godokono nopodawa umia:no, wiyasiya ebeno donoki-goeote ebe umite tole lawete ebamo gito nutiya. Ebene Ba:ilamate dorate donoki-goeo gaubamo danagalimiya, ebe tetelo Godote elawo donoki-goeotamo ebo ikamiya ebete Ba:ilamakono daedale woki tanaloma: lumagino tabo madodamo ebe kawiya kanama:.

Da:ibidi

Yu epono kawokawo elawodubu bilibilinomo magumulo Da:ibidiko ebe idila,

Kodakoda Tabono Magumu Elaya viKodakoda Tabono Magumu Epo Obamo Waduba:midaole

ebeno mailote elawodubu bilibiliñomo epetapino mailo odoiliya. Ebene oli ape tetelo ebete Godoko kawonomamo nemalagidilonami, ebema: Godote ebe lawiya kawo elawodubu gobebobolo woko kosiyodilonama:. Da:ibidite Godoko amamateno oale bilibiliñomo epetapi osiyodilolete, ebe oaleno iyaiya tabono tanalo Sam Oale Bukamo ebo akuloliya.

Ebene Da:ibidikono walagabo apune kawo tanalonomote ma kunu pemaigiya, ebole walone gudi magumulo epono Igilo Mula:lelamedawa Ya:sute ebo awakoliya, Godote ebole woki awokalimipi magumudo dopamo keba kunu ka:kiyawaonakile eba kunu (Ma:t 1.20-21; 22.41-45; Mak 12.35-37; Luk 2.4-7; 20.41-44; Lom 1.3; Awo 22.16).

Elaya (Ma:t 11.14; Mak 9.4; Lom 11.2; Ya:i 5.17)

Godokono woki awokalimipi magumulo Elayako ebe idila, Godote ebedo kawokawo anoano tanalo epetapi osiyodilolenaki.

Epo Obamo Waduba:midaole Tanalo

Ya:suko tetelo Yonete Yodane kolo-molo epo bilibiliñomo epetapi obamo waduba:midaolea:no, ebete ibi nanaliya iba:te ibino iyaiya kubane olobila:ote obamo aduba:mida tanalo ebo kelaema:, mabu epo epetapiate ebe tanalodo kiyatawaoma:na: iba:te ibino ilukuli magumulo iyama: eda:ote Godotamo tudila:oma: ubi biyatinañkoma:na:.

Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, kebe lumagite Ya:suko nanitabokobi midite obamo aduba:mida tanalo delaemene,

Kodakoda Tabono Magumu Godoko Amamateno Iya MotoviiKodakoda Tabono Magumu Godo

ebe tanalote me netewa-kapiya tanalo ka-wokalilaemene.

1) Ebe lumagite ebno iyaiya kuba osiyodilole magumune nanitabolo olobigi.

2) Ya:sute kewa olotolowalo ebno kuba egebolemete da:dodolomatilimiya, ebete ebe tanalo nanitabokobi na:midina.

3) Ebete ubi niyatina ebno okoli magumulo Godokono ubi tanalamo ka:tuduwananama:.

Godoko Amamateno Iya Moto

Yelusalema kawo duliyomololo Yu epono Godoko Amamateno Iya Motote na:enami, ebene iba:te iyaiya tete epetapilo Godotamo kalakala soliyomu kosiyodilolema: ebamo daldabutinakiya, iba:te ebe motolo kalimagono inamabu ega:walo nilakapo inamabu epetapi Godotamo ebo ikameonakiya.

Piyate Godoko amamatema: da:pelamenakiya, iba:te ebe motono kala magumumo opila:ote ebamo utitatama: talenate kitanimia:, wiyasiya Godotamo kalimagono ikameopi dubu kapiyate moto guamo opila:oma: modoboma: eda:onamiya, iyo, iba:te epo epetapi mabuma: moto guno Talena Bailo Godotamo woko ebo osiyodilonakiya. Ega:walo ulama bilibilinomo magumulo kapiya tetenomolo Godotamo kalimagono ikameopino Kawo Watodawanomote a:ka:tuwa: ebe motono Talena Bainomamo nopeganaki, Yu epo bilibilinomono iyaiya kuba osiyodilole mabuma: ebete Godokono ololo apulo kalima ebetamo ebo nikameonaki.

Ega:walo ebe motono kawo tanalonomo

idi ebe ma kunula, dopamo ebeno Talena Bai ega:walo Talena Bainomo tetenomolo kaliku ubilite nitanami. Wiyasiya Ya:sute da:iya me kaliku ubilite bolegale unune wagilimite opamo gito piwisigiya, mabu Godote ubi niyatiya ebe osiyodilo tanalodo me opo epo ma kunu kiyatulaema:, ebete gabu a:iyamidiya ebeno ololo apuamo Ya:suko nanitabokobi midipiate tolea:no ebetamo ka:pelamenakoma:.

Godoko Amamateno Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Moto

Yu epate 40 ulamamo bulu opolo eba latepaonatolo, Mosesete Godokono ubi tanalamo tuduwatate me Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Moto ebo adipatiya, epate opo idine opo ida:mo dowapata:lamenama:na: me motote iba:godolo eba itanalo iba:te Godoko ebolo kamamatenakoma:.

Me moto gulo Talena Bai ega:walo Talena Bainomo na:pola:namiya, ebene Talena Bainomolo Godokono Talena Bokosete itanami. Godote ebeno teni kawokawo totomu kebe kawokawo nokola netewa unamo kakuloliyale, Mosesete ebe nokola ebe Talena Bokose magumamo alomiya iba:te ebolo ka:pola:nama:. Ebene Yu epate Godoko Amamateno Iya Moto Yelusalemalo etea:no, iba:te dopamo ibino iyaiya kuba osiyodilole mabuma: me Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motolo kalimagono inamabu Godotamo ikameonakiya.

Godokono Kawokawo Nopo Netewa Ebete Epo Mabuma: Dalomiya

Kodakoda Tabono Magumu Godokono NopopiixKodakoda Tabono Magumu Godokono Nopop

Me opo epo magumulo kebe tetelo dubu netewate nopo idi diyatima:na:, dubu idite iditamo wade tanalo idi osiyodiloma: eba analo, ebeno namutudawate ebetamo wade tanalo idi osiyodiloma: atumu kakanamene. Wiyasiya Godokono nopo iyati tanalo eba kunua:, ebete epatamo kebe wade tanalo osiyodiloma: dowagelemene ebe a:ka:tuwa: kegemene. Godokono Bukate a niyatuumena ebete kawokawo nopo netewa ebeno epo mabuma: alomiya.

Tagala Nopo - Godote Mosesetamo ebeno totomu tabo eba ikameolo, ebete ebe naniya kebe epate ebe totomu bilibilinomamo nanitabolo da:tudila:onakoma:na:, ibi kapiyate ebeno epoma: beda:onama:na:. Wiyasiya me opo epo niyaniyala, mabu ibi magumulo lumagi idigodolo elawo kitana: Godokono ubi tanalo bilibilinomamo eba tuduwatanalo ebeno nani tuputupudawama: keda:nama: (Luk 1.72; Ali 3.25; 7.8; Gal 3.17; Yu Epo 9.1).

Oli Nopo - Walone tetelo Godote ebeno nopo idi Ya:sudo atamo ma kunu awokalimiya, Ya:sute kewa olotolowalo epo mabuma: kebe tanalo kosiyodiliyale, piyate ebe tanalo nanitabokobi da:midima:na: Godote ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo egebolelamete ibi ebeno nani tuputupupima: ebo keka:la:imene (Ma:t 26.28; Mak 14.24; Luk 22.20; Lom 11.27; 1 Kol 11.25; 2 Kol 3.6; Yu Epo 7.22; 8.6-13; 9.15; 10.16,29; 12.24; 13.20).

Godokono Nopopi (Ma:t 4.11; Mak 1.13; Luk 1.8-20,26-38; 22.43; Ali 12.6-11; 27.23; Yu Epo

1.14)

Godokono nopoipate ebeno Unu
Duliyomololo ebeno ololo apulo ilukuliona.
Iyaiya tete epetapilo Godote ibi me
opamo apalibolenako iba:te ebeno epo eba
buiyalatelenalo ibi kowalubilinama:, ega:walo
tete epetapilo iba:te ebeno epatamo ebeno
tabo ebe watenaka. Godokono nopoipi ebe
uliyanala, wiyasiya tete epetapilo iba:te me
opo epono ololamo epatamo pemaimionaka.

Godokono Talena Bokose (Yu Epo 9.4; Awo
11.19)

Me bokose Yu epate Moseseko tetelo
kewamo osiyodilote, wiya kawonomo golodo
inamabuamo gito muliya, ebene Godote
ebeno teni kawokawo totomu tabo netewa
nokolamo dakuloliya Mosesete ebe nokola,
ega:walo A:lonikono gaubu, ega:walo ma:na
mailagongo bae kalili me bokose magumumo
ebo alomiya. Me bokosete Godoko Amamateno
Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motono
Talena Bainomolo itanami, mabu ebe bokose
ega:walo ebe magumulo da:pola:namiya ebe
inamabuate talenanomoma: eda:onamiya, iyo,
ebe inamabu magumudo Godote ebeno kawo
elawonomo ebeno Yu epatamo awokaliminaki.

**Godokono Totomu Tabo Ebete Mosesedo
Epatamo Dikalamiya**

Iyatawaopiate negelana Godokono Bukalo
dopo paibu buka ebe Mosesete Godokono
iyaiya tabo dakuloliya ebe bukala, iyo, Godote
Sainai Ununomo Damelalo kebe iyaiya totomu
tabo ega:walo iyatulame tabono tanalo ebe-

Kodakoda Tabono Magumu Godotamo Kalimagono IkameopixiKodakoda Tabono Magumu Gu

tamo dikameiya, ebe tanalo bilibilinomate me buka magumulo ba:pola:na.

Godotamo Kalimagono Ikameopi

Moseseko tetelo Godote Yu epo magumulo dubu epetapi alomiya, iba:te epono iyaiya kuba osiyodilole bilibiliñomo mabuma: ebetamo kalimagono inamabu ikameopima: keda:onama:. Me dubate dopamo Godoko Amamateno Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motolo ibino woko osiyodilolenakiya, wiysiya walone tetelo Yu epate Yelusalemalo Godoko Amamateno Iya Moto detiya, ebe tetene wagilimite Godotamo kalimagono ikameopiate woko ebolo osiyodilolenakiya.

Me dubu magumulo kapiyadawate ibino Kawo Watodawanomoma: eda:nami, ebete ulama bilibiliñomo magumulo kapiya tetenomolo epo bilibiliñomonu kuba osiyodilole mabuma: gautu-goeono kalima Godotamo ikameonaki, ebete ibino kuba bilibiliñomo egebolelamete ka:dodolomatililaema:

Guliki Epo Ega:walo Ibino Tabo

Ya:suko tetelo me epate ibino Guliki opolo ilukulionamiya, ibino kawokawo duliyomolo netewano mailo ebe A:tenese ega:walo Kolin-ila. Me Guliki epono iyaiya sukulu wade-wadenonomola, ebema: ibino iyatawate iyaiya opo epo epetapino iyatawa nanitabonomolo odoilya. Me mabuma: opo kawonomolo epate Guliki epono mulo iyatulame ega:walo osiyodilole mabuma: ibi unamo nowadipalatele-

namiya.

Ega:walo me tanalo idila. Ebe tetelo opo kawonomolo piyate sukulamo da:tolamenakiya, iba:te buka ka:la:miole tanalo ega:walo tabo kiyawao tanalo ega:walo bukamo tabo akulole tanalo Guliki tabamo ebo iyatawaonakiya. Ebe mabuma: Godokono Buka magumulo da:pola:na piyate ebe iyaiya buka dosiyodiloliya, ibi bilibilinomo epetapiate ibino iyaiya tabo Guliki tabamo ebema: akuloliya.

Ibi (2 Kol 11.3; 1 Tim 2.13)

Ibiko ebe dopo dubu A:da:mekono kamiyalela. Godote me opo kawonomo ega:walo iyaiya inamabu bilibilinomo eba osiyodilolelo, sikisi egela tetelo ebete A:da:meke osiyodilote, ebene ebe dubuno ala goa kapiya lawete Ibiko ebo osiyodiliya. Ebene Saitanate kaluno ololamo Ibitamo da:pemaigiya, ebete ebeno a:da: elemasigi tabamo tuduwatate, Godote dopamo kebe da:imi naoma: talenama: kegiyale, Ibite ebe da:imi gito niya ega:walo ebete da:imi epetapi ebeno awitamo ikamete, ebete atumu gito keniya. Eba kunu Godokono totomu tabo wakalamipi magumulo ibi netewapi ebe dopopima: ediya, ebema: ebe tetene wagilimite me opo epo bilibilinomate Godokono iyaiya totomu tabo atumu a:kowakalaminakiya.

Isalaela

Isalaela mailo ebe Godote A:ibalayamakono walone gudu Ya:ikobotamo dikamiya ebe mailo idila. Walone tetelo Yu epate ibino Ka:inane opotamo me atu Isalaela mailo ebe kikamiya,

Kodakoda Tabono Magumu Isipitixii Kodakoda Tabono Magumu Kowo Elawodubu Elodi

ebema: ka:lo me opo epate ebe opo me mailamo
ka:minaka.

Isipiti

Isipiti opo ebe Isalaela opo niyakabolo ditana
ebe opo idila. Dopamo tetelo Yu epate me Isipiti
opolo 400 ulamamo eba ilukulionalo wiya:
wokopima: eda:onamiya (Ali 7.30-38).

Iso (Lom 9.13; Yu Epo 11.20; 12.16-17)

Aisa:kekono nedewale dubu gudi Ya:ikoboko
ega:walo Isoko magumulo Isote naniwima:
eda:nami. Wiyasiya tete idilo ebete ebeno bae
kape kopoliyama:, kapiya teteno bae ekawigodone
eba lawelo ebeno dopo guduma: eda:
tanalo kawo tanaloa:ma: gelo ekawitamo gito
ikamiya.

Ka:inane (Ali 7.4-16,44-45; 13.19-20; Ya:i 2.25)

Ka:inane opo ebe Godote Yu
epatamo ikalaema: ibino ewono nabiwi
A:ibalayamatamo nanitabonomolo degiya ebe
opola.

Kawo Elawodubu Elodi

Godokono Bukalo netewa-netewa kawokawo
elawodubate Elodi mailamo dilukulionamiya,
ale ebe dubuno tanalo ma kunu ulamenama:.

1) Ya:sute dawokaliya ebe tetelo dopo Elodite
Yudiya opono kawo elawodubuma: eda:nami
(Ma:t 2.1-22; Luk 1.5).

2) Ya:sute Godokono tabo anoano osiyo-dilole tanalago da:kiyawaonatiya ebe tetelo
Elodi idite Ga:lili opolo kawo elawodubuma:
eda:nami. Me Elodite Elodiyasiko ebeno
kamiyalema: pilo gabodo lawete, ebene ebete
Yoneko obamo waduba:midaoledawano wato
gito itamidamiya, ega:walo Ya:sukono a:e tetelo

Paeletete ebe me Eloditamo alibiya ebete ebeno tanalo kanagiyamidaema: (Mat 14.1-12; Mak 6.14-29; Luk 23.6-12).

3) Ya:sukono alibolepi dubate ebeno sosi wagilima: iyaiya opo epetapilo woko dosiyo-dilolenamiya ebe tetelo Elodi idite kawo elawodubuma: eda:nami. Me Elodite Yonekono naniwi Ya:imesikono wato itamidamete, ebene ebete Pitako anakapuima: atumu kowageliya (Ali 12.1-23).

4) Ega:walo Elodi idi ebeno mailo idi ebe Agilipatela, ebete gabamanino tabo anagiyamida bailo Polokono iyaiya tabo olowiya (Ali 25.13-26.32).

Keliso / Mesaya

Epaté Ya:suko me netewa mailamo ka:minaka. Keliso mailo ebe Guliki epono tabo mailola, ega:walo Mesaya mailo ebe Yu epono tabo mailola, wiyasiya ibino magumu kapiyala, ebe magumu ma kunu itana, ‘Godokono Alibodawala.’

Kewa Olotolowalo Lumagi Tupuguimi Tanalo

Ya:suko tetelo Loma gabamanino osiyodilo tanalo ma kunula. Kebe tetelo lumagi idite kawo kuba tanalonomo dosiyodilomene, keba kunula:ka: ebete dowá magumulo lumagi idi danakapuimene, ebe tetelo iba:te ebeno kuba wiya ikaema: kewa olotolowamo eba tupuguimilo ebeno kotamo ega:walo agowamo ikoko kanagilamolema:na:. Ebene iba:te ebe kewa lawete damelamo gito kaima:na:, epate ebe eba umitalo ebete kawo temetema:go ebe osiyodilo gabodo eba kunu ka:ema:.

Libai (Yu Epo 7.5,9,10)

Ya:ikobokono 12 dubu gudi magumulo Libaiko ebe idila. Dopamo Godote Moseseko aniya, ebe Amamateno Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motolo me Libaikono gu dubu kapiyate epo epetapi mabuma: woko kosiyodilolenama:. Walone tetelo Yu epate Godoko Amamateno Iya Moto Yelusalemalu detiya, Libai gu dubate atumu ibi a:ka:tuwa: woko ebolo osiyodilolenakiya.

Loma Kowo Duliyomolonomo

Ya:suko tetelo Loma duliyomolo ebe Itali opo epono kawo duliyomolonomola, ibino kawo elawodubunomo Sisako ebeno gabamani wokopiago me duliyomololo ilukulionamiya. Me Loma kawo duliyomolone Sisate ebeno gowelaopi iyaiya opo epetapi bilibiligomamo alibolenaki, iba:te ebe opolo eba nilukulionalo epagodone ta:kese mani kawonomo uwatelamete ibino gabamanino iyaiya woko kosiyodilolenama:. Ebe mabuma: ulama epetapi bilibiligomolo Yu epate ubi niyatina miya Loma epono gowelaopi ibino Isalaela opone elawamo ka:na:ma:latelema:, wiysiya iba:te ka:modobonamia:.

Lota (Luk 17.28-33; 2 Pit 2.7)

Lotako ebe A:ibalayamakono ekawino gudula. Ebene Godote A:ibalayamatamo oli opo ikaema: nanitabonomolo degiya, ebete ebe mulu opo uima: eba tolo, Lotate ebeno nabiwi atepate eba:go gito tiya. Iba:te ulama epetapilo ebe oli opolo eba nokolinalo, tete idilo Lotate ubi ebo iyatiya A:ibalayamako

[Kodakoda Tabono Magumu Mekisadeka – Godotamo Kalimagono Ikameopino Kawo Watodawa](#)

atepate Sodomo kawo duliymolamo tote ebo ka:nokolinama:. Wiyasiya ebe duliymololo epate kawokawo kuba bilibilinomo epetapi dosiyodilolenakiya, ebema: Lotate ebeno tepo magumulo miboma: eda:nami. Ebene Sodomo duliymololo epono kuba osiyodilole mabuma: Godote ebe duliymololo elamo kubaima: nopo ebo iyatiya, wiysiya ebe tanalo osiyodiloa:no ebete ebeno nopopi dopamo paliboliya Lotako ega:walo ebeno moto epo ibino igilo ka:pa:mula:lelaema:..

**Mekisadeka – Godotamo Kalimagono
Ikameopino Kawo Watodawa** (Yu Epo 5.1-7.28)

Wagilamole Mabu Buka 14.8-20 me tanalote a niyatuumena, kapela opo epo epetapino gowelaopiate Ka:inane opono Sodomo duliymolamo da:pelamiya, iba:te A:ibalayamakono ekawino gudu Lotako ega:walo ebeno moto epo ega:walo ibino inamabu bilibilinomo puwatete, ibino opamo tolame gabodo walo gito kowagilimiya. Ebene A:ibalayamate ebeno woko dubu bilibilinomago diya gabodo ibi da:na:ma:taliya, iba:tamo nemaimiote gowelao tanalo eba nosiyodilutalo, wato kikopu nelawete Lotako ega:walo ebeno moto epo ibino igilo ebo mula:lelamiya. Ebema: ebete gowelao tanalone eba olowamitalo, gabu tetelo Mekisadekate eba:go ebo alugiya, me dubu ebe Godotamo kalimagono ikameopino kawo watodawanomo idila. Ebe tetelo Mekisadekate Godoko aniya, ebete A:ibalayamako uwomua: tetelo ebe

Kodakoda Tabono Magumu Mekisadeka – Godotamo Kalimagono Ikameopino Kawa Watodawama

wadenomamo kowalubinakoma:, ebene ebe
atu tetelo A:ibalayamate gowelao magumulo
duwatiya, ebete ebe inamabu bilibilinomo
anagilamolete epetapi teni apuapu magumune
kapiya idi lawenaki, kapuya idi lawenaki,
Mekisadekatamo ebo ikameiya. Nanitabola,
walone tetelo Yu epate ebe atumu ibino
pali inamabu bilibilinomo magumulo teni
epetapi magumune kapuya idi lawenaki,
kapuya idi lawenaki, Godotamo kalimagono
ikameopiatamo eba kunu ikalamolenakiya.

Mekisadekakono walogoabo apune Godote
Yu epo magumulo A:loniko ega:walo Libai
gu dubu epetapi uwatiya iba:te ebetamo
kalimagono ikameo woko kosiyodilolenama:,
wiyasiya ale me tanalo numitama:,
Libaikono ewono nabiwi A:ibalayamate
ebeno wokilo Mekisadekako unamo eba
adipatelo ebetamo inamabu nilakapol
gito ikameiya. Ebe tanalone a iyatawala
Godotamo kalimagono ikameopi bilibilinomo
magumulo Mekisadekakono elawote wokopi
epetapi bilibilinomono elawo odoiliya, iyo,
ibi magumulo ebe dopodawanomola. Me ebe
mabuma: Yu Epono Buka osiyodilodawate
a niyatuanema, Mekisadekate Godotamo
kalimagono ikameopino watodawama:
keba kunu keda:namile, ka:lo Ya:sute ebe
atumu a nanitabokobi midipiatamo ebako
wokodawama: keda:na. Iyo, ebete me opo
epono iyaiya kuba egebolelaema: ebeno
kalima Godotamo dikamiya, ebe kalima ikame
tanalono elawote wokopi epetapino kalima

Kodakoda Tabono Magumu Mosesexviii Kodakoda Tabono Magumu Pa:lisi Tanebapi

ikame elawo nanitabonomolo odoiliya.

Moses

Yu epate Isipiti opolo wiya: wokopima: eba eda:onalo, Godote Moseseko ebo lawiya ebete ibi ebe temeteme opone wagailite ibino Ka:inane mulu opamo kemagatalema:. Iba:te ulama epetapilo bulu opolo latepaoago eba tolamenalo, Godote ibino igilo ka:mula:lelamenakoma: Mosesedo iyaiya anoano tanalo epetapi osiyodilolenaki. Ega:walo Godote ebedo ebeno iyaiya totomu tabo ega:walo iyatulame tabo bilibilinomo Yu epatamo ikalamiya. Ebe tetelo Godote a:ka:tuwa: ebeno teni kawokawo totomu tabo netewa dilidili nokolamo akulolete Mosesetamo gito ikamiya, wiyasiya totomu tabo epetapi ega:walo iyatulame tabo epetapi Mosesete Godokono Bukano dopo paibu buka eba osiyodilolelo ebamo ebo akuloliya.

Nowa (Ma:t 24.37-38; Luk 17.26-27; Yu Epo 11.7;
1 Pit 3.20; 2 Pit 2.5)

Nowako tetelo me opo epate kawokawo kuba bilibilinomo eba osiyodilolenalo, Nowako kapiyate tuputupudawanomoma: eda:nami. Ebema: Godote Nowako naniya, ebete epono kuba osiyodilole mabuma: ulama obo me opo kawonomamo kapalibomene ibi bilibilinomo kopoliyadigalema:. Ebene Nowate Godokono tabamo eba tuduwatalo kawo penomo ebo osiyodiliya, ebe ega:walo ebeno moto epo ega:walo digilona ebe inamabu epetapi ibino igilo ka:mula:lelaema:.

Pa:lisi Tanebapi

Kodakoda Tabono Magumu Sa:diyusi TanebapixixKodakoda Tabono Magumu Sela

Buka ka:la:mioledawa, a:ma:
Pa:lisi tanebapino tanalo iyatawama:
dowagela:emene, modobola a:ma: Ma:t
3.7, Mak 2.16, Luk 5.30, ega:walo Yon 1.24
tetelo da:pola:na ebe iyaiya walubi tabo ebo
nulamiye.

Sa:diyusi Tanebapi

Buka ka:la:mioledawa, a:ma:
Sa:diyusi tanebapino tanalo iyatawama:
dowagela:emene, modobola a:ma: Ma:t 3.7,
Ma:t 22.24, Mak 12.19, ega:walo Luk 20.28
tetelo da:pola:na ebe iyaiya walubi tabo ebo
nulamiye.

Sainai Ununomo Damela (Ali 7.30; Gal 4.24-
25; Yu Epo 12.18-21)

Sainai Ununomo Damela ebe Mosesete 40
egelamo eba nokolilo Godote ebetamo ebeno
totomu tabo bilibilinomo dikameiya ebe dame-
lala.

Saitana

Saitanako ebe kubakuba uliyana
bilibilinomono watodawala. Dopamo ebete
Unu Dulyiomolono nopodawa idima: eda:nami,
wiyasiya ebete Godotamo tuduwatama:
ubia:noma: eda:te eba:go gowela ebo
wagilimiya. Me tetelo ebete me opolo
a:da: elemasigi woko eba osiyodilonalo,
epate Godokono totomu tabo wakalaima:
ebete ibi kuba gabamo wabuga:tale gabodo
magatalenako.

Sela (Lom 4.19; 9.9; Gal 4.21-31; Yu Epo 11.11-
12; 1 Pit 3.6)

Selako ebe A:ibalayamakono kamyalela.
Ebete ulama bilibilinomo epetapilo ta:li

kamiyalema: eda:nami, wiysiya ebete Godoko nanitabokobi midi tanalodo gudu Aisa:keko ebeno awitamo ebo alaimiya.

Sisa – Loma Duliyomolo Epono Kawo Elawodubunomo

Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Sisakono tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Ma:t 22.15, Mak 12.13, Luk 20.20, ega:walo Yon 19.12 tetelo da:pola:na ebe iyaiya walubi tabo ebo nulamiye.

Ya:ikobo

Aisa:kekono nedewale dubu gudi Ya:ikoboko ega:walo Isoko magumulo Ya:ikobote ekawima: eda:nami. Wiysiya tete idilo Isote ebeno bae kape kopoliyama:, bae ebeno ekawi Ya:ikobogodone eba lawelo ebeno dopo guduma: eda: tanalo kawo tanaloa:ma: gelo Ya:ikobotamo gito ikamiya. Nanitabola, Godote dopamo Aisa:kekono nabiwi A:ibalayamatamo tabo ma kunu giya, ebete ebeno walone gudi magumulo me opo epo bilibilinomo kowalubilinama: ibino Igilo Mula:lelamedawa kadipatemene. Isoko ebe dopamo dawokaliya ebe gudula, wiysiya ebeno tepo magumuno kuba woki mabuma: Godote ebe balamo eba iyatilo ebeno ekawi Ya:ikoboko ebo lawiya, ebema: walone tetelo Ya:sute Ya:ikobokono walone gudi magumune pawokaliya, Isokono walone guda:godonea:

Ya:ikobokono mailo idi ebe Isala elatela. Yu epono 12 gu tanebapiate ebeno 12 dubu guda:godone maimiya.

Ya:sukono Mailo

Ya:su   mailo   magumu   ebe   Igilo

Kodakoda Tabono Magumu Ya:sukono 12 Alibolepi DubuxxiKodakoda Tabono Magumu Yaona

Mula:ledawala. Godokono Bukate Ya:sukono iyaiya mailo epetapi ma kunu awokalilamena - Keliso, Mesaya, Godokono Gudu, Epono Naniwi, Godokono Sipi-goeo Da:peso, ega:walo Da:ibidokono A:la:mu.

Ya:sukono 12 Alibolepi Dubu (Ma:t 10.1-4; Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

Ebeno waloma:tapi bilibilinomo magumulo Ya:sute kapiyakapiya dubu uwatete ibi ebeno alibolepima: ka:la:miya. Ebene netewa-kapiya ulama magumulo iba:te eba:go eba ilukulinalo, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe tanalono iyaiya tanalo ibi ebo iyatulame-naki, ega:walo ebete kewa olotolowalo a:ete netewa-kapiya egelalo walo da:kemaigiyi, me dubate ibino balida:mo umiya. Ya:sute me opono iyaiya opamo ibi ebema: aliboliya, iba:te ebeno Wade Tabo epatamo eba nikiyawao lo ebeno nani sosi kapiya ebolo ka:nowagilima:.

Godokono Bukate Poloko ega:walo Banabasiko ega:walo nanitabokobi midipi epetapi ibi atumu alibolepima: keka:la:mina, mabu Ya:sute ibi atumu iyaiya opo epetapilo ebeno sosi ka:nowagilima: aliboliya.

Yaona (Ma:t 12.39-41; 16.4; Luk 11.29-32)

Yaonako ebe Godokono woki awokalimi-dawa idila. Tete idilo Godote ebe Niniba kawo duliyomolamo alibiya, ebete ebeno tabo ebo ka:nikiyawao ma: wiyasiya Yaonako ubia:nola. Ebe mabuma: ebete kawo palai peamo olote mulu opo ida:mo to ebo wagilimiya. Gabo tetelo Godote ebeno tuduwata: mabuma: kawo awanomo dapalibiya, pe wokopiate Yaon-akono kuba osiyodilo tanalo iyatawaote ebe

obamo gito ba:idiliya. Wiyasiya Godote Yaonako eba nilakapotelo kawo namo ebe pali-biya, namote ebe alopoga gabodo ebeno igilo ka:mula:ema:. Ebene netewa-kapiya egelalo namote Yaonako kewa: kolomono balamo da:nedalopeamidiya, ebete woki iyakobi midite Niniba duliyomolamo gito tiya ebolo Godokono tabo ka:nikiyawawaoma:.

Yelemaya (Ma:t 2.17; 16.14; 27.9)

Yelemayako ebe Godokono woki awokalimipi magumulo wade wokodawanomo idima: eda:nami. Yelemayakono walagabo apune Ya:sute pete me opolo eba pokolinalo kebe tanalo bilibilinomate ebetamo da:pemaimioma:na:, Godote Yelemayado ebe tanalo bilibilinomo dopamo awokalilamenaki.

Yosuwa (Ali 7.45; Yu Epo 4.8)

Mosesete da:iya ebe tetelo Godote Yosuwako ebe lawiya, ebete Yu epo Ka:inane opamo magatalete ebe opono iyaiya epagodone gow-elao gabodo ka:nelaema:. Ebene iba:te gow-elao magumulo wato kikopu delawiya, ebe tetelo Yosuwate ebe opo Yu epono 12 gutanebapiatamo gito anagilamoliya. Nanitabola, ebe opo ebe Godote A:ibalayamakono walone guda:tamo nanitabolo ikalaema: degiya ebe opola.

Yu Dubuno Tama Itamida Pukala Iyati Tanalo

Yu epono osiyodilo tanalo ma kunula, ibino dubu guda:te awokalaote a:iti egela eba ilukulilo, iba:te tama itamida pukala iba:tamo ebo alomolamenaka, mabu iba:te me osiyodilo

tanalodo Godokono iya epronomoma: deda:ona ebe tanalo awokaliminaka. Nanitabola, Godote A:ibalayamako aniya, ebe ega:walo ebeno walone guda:te ebe tanalo uwomua: tetelo ibino dubu guda:tamo kosiyodilonakoma:.

Ya:sukono alibolepiate ebeno Wade Tabo iyaiya opolo kiyawao dowagilimiya, ebe tetelo sosi epo magumulo Yu dubu epetapiate negelanakiya, Yua:pi nanitabokobi midipi dubu magumulo potele tama itamida pukala lawea:no ebete Godogodone igilo mula: tanalo a:kelaemene. Ebema: Polote ebe Yu dubago kawonomamo eba apaminatueilo negenaki, Ya:sute epono kuba egebolelaema: a:ete walo da:kemaigiy, lumagite ebe tanalo nanitabokobi eba midinalo igilo mula: tanalo ebo kelaemene. Iyo, nanitabola, Godote lumagino nanitabokobi midi tanalo kapiyado ebeno tepo magumu iyakobi ka:midimene, unu tama osiyodilo tanalodoa:.

Yu Epo

Yu epo ebe A:ibalayamakono gudu Aisa:keko ebeno gudu Ya:ikobogodone demaimiya ebe epola, wiysiya piyate A:ibalayamakono gudu idi Isamaelagodone demaimiya me opo epate ibi Yu epoma: keka:la:mina:.

Yu Epono Balidi Ibilamole Moto

Yu epono iyaiya duliyomololo ibino balidi ibilamole motote belamota:ona. Ebene ibino wokoa: talena egelalo iba:te ebe motolo danaladabutinaka, iba:te ebolo Godoko eba amamatelo ebeno Buka tabo eka:la:miolenaka, ega:walo ebe iyaiya tabono magumu tanalo

iyatulamenaka, ega:walo oale Godotamo alapionaka, ega:walo towetowe tabo ebetamo owadipalatenaka.

Ya:suko tetelo Yu epate ibino balidi ibilamole motolo tanalo idi ma kunu a:kosiyodilonakiya, iba:te tete epetapilo epono iyaiya tanalo ebo anagilamelelamenakiya.

Yu Epono Wokoa: Talena Egela

Godokono Bukate a ma kunu iyatuamena, ebete sikisi egela magumulo me opo ega:walo opono iyaiya inamabu osiyodilolete, sebeni egelalo ebete ela amiti. Ebe mabuma: Moseseko tetelo Godote Yu epatamo totomu ebo ikalamiya, iba:te atumu sikisi egela magumulo ibino iyaiya woko osiyodilolete, sebeni egelalo iba:te ela eba amiutalo ebe ebo namamatenakoma:na:

Ebene Ya:suko tetelo Yu watowatopi epetapiate me wokoa: talena egelano tanaloma: iyaiya pukala bilibilinomo epetapi epatamo eba alomolo, piyate ibino pukala wakalamipima: deda:onamiya, iba:te iba:tamo ebema: dowaonamiya. Iyo, wokoa: talena egela idilo Ya:sute temetema:go kamiyale wadekobi da:midiyi, ebema: Yu watowatopi epetapiate ebe kawiya aniya, ega:walo wokoa: talena egela idilo ebeno waloma:tapiate kono pali magumudo eba tolamitalo kapiyakapiya kono kubakubadopo da:nowakalamiya, Yu watowatopiate ibino osiyodilo tanalo kubama: ebo geliya.

**GODOKONO WADE TABO
The New Testament in the Fly River dialect of the
Tabo language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Fly River) long
Niugini**

Copyright © 2006, 2023 The Bible Society of Papua New Guinea and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tabo (Fly River) (Tabo)

Dialect: Fly River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 4 Mar 2024

cbbd3ff2-0ca7-5896-b3fd-850bc0fd18b7